

SINTEZA

obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la proiectul Decretului pentru inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană, pe de altă parte, privind participarea Republicii Moldova la Programul UE „Mecanismul pentru interconectarea Europei”

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Cancelaria de Stat nr. 25-78-4288 din 20.04.2023</p>	<p>Referitor la proiectul decretului, se propune completarea clauzei de adoptare cu referința la art. 7 alin. (2) și completarea art. 8¹ cu alin. (3) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă. Proiectul Decretului se va completa cu art.7 care prevede procesul de încheiere a unui tratat.</p>
	<p>La proiectul de Acord (pct. 2 din Articolul 5 „Dispoziții finale”), în condițiile în care tratatele internaționale produc efecte juridice pentru părți din momentul intrării în vigoare, sugerăm revizuirea clauzei privind aplicarea retroactivă a prevederilor acordului. Totodată, menționăm că tratatul internațional sau o parte a acestuia se poate aplica în mod provizoriu, de la data semnării, cu condiția că clauza este acceptată în baza deciziei privind aprobarea semnării tratatului în conformitate cu art. 81 și art. 16 din Legea nr. 595/1999.</p>	<p>Nu se acceptă. Convenția de la Viena cu privire la tratate art. 28 permite retroactivitatea tratatelor dacă aceasta este intenția expresă a părților. Includerea retroactivității în prezentul acord permite aplicarea entităților juridice eligibile să participe la toate apelurile de proiecte organizate în anul 2023, indiferent de data semnării acordului. Data de 01.01.2023 se referă la data din care Republica Moldova poate participa la programul MIE.</p>
<p>Ministerul Finanțelor Demers nr. 14/1-09/173 din 27.04.2023</p>	<p align="center">La proiectul Acordului</p> <p>În anexa 2, se consideră oportun specificarea clară a autorității din Republica Moldova care va fi punctul de contact pentru Comisia Europeană. Or, în sensul prezentei anexe, aceasta este denumită cel puțin în trei feluri diferite: (i) competent authority from Republic of Moldova; (ii) contact point; (iii) national authority.</p>	<p>Se acceptă parțial. Reieșind din faptul că, în RM există mai multe instituții de stat cu competențe pentru investigarea cazurilor de gestiune financiară frauduloasă, noțiunile de „Competent authority, Contact point, National authority,” vor fi atribuite, după caz și competență uneia dintre instituțiile respective (ex. Procuratura Generală, CNA, Curtea de Conturi etc.).</p>

<p>La momentul semnării acordului este imposibil de stabilit o singură autoritate competentă care să acționeze ca interlocutor unic pentru OLAF din perspectiva implementării Anexei II la Acord.</p> <p>Se acceptă.</p>	
<p>Se atenționează asupra riscurilor bugetar-fiscale ce urmează a fi asumate de către Republica Moldova conform prevederilor Art. 3 din Anexa nr. 2 aferente mecanismului privind recuperarea creanțelor și executarea silită.</p> <p>Totodată, urmează a fi respectat principiul alternanței pentru Republica Moldova în titlul Acordului și, după caz, pe parcursul întregului text din setul propus spre avizare.</p>	
<p>La Nota de argumentare</p>	
	<p>Pe tot parcursul textului Notei de argumentare, Acordului precum și Decretului Președintelui Republicii Moldova, sintagma „programul Uniunii” se va substitui cu sintagma „programul Uniunii Europene”.</p>
<p>Se acceptă. Modificările au fost operate.</p>	<p>Suplimentar, întrucât obiectivele specifice ale programului Uniunii Europene „Mecanismul pentru interconectarea Europei” cuprind domeniile transport, energie și digitalizare, care țin nemijlocit de responsabilitatea a trei autorități publice centrale de resort, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Energiei și Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și ținând cont de faptul că cuantumul contribuției se calculează separat pe cele 3 domenii, după cum se prezintă calculul estimativ din anexe, este necesar de stabilit dacă acestea vor fi planificate și achitate separat de către autoritățile responsabile sau se vor planifica și finanța centralizat.</p>
<p>Se acceptă. Se va planifica și finanța centralizat.</p>	<p>Adițional, dat fiind excepția de achitare a contribuțiilor pentru anul 2023 în decursul anului 2024, este necesară planificarea alocațiilor corespunzătoare în acest scop în procesul de elaborare a CBTM 2024-2026 și a proiectului Legii Bugetului de Stat pentru anul 2024, pentru a se asigura îndeplinirea obligațiilor în termenele prevăzute și pentru evitarea penalităților de întârziere.</p>
<p>Se acceptă.</p>	<p>Concomitent, cuantumul contribuției urmează a fi reflectat expres în Nota de argumentare, per pilon în parte.</p>
<p>Se acceptă parțial. Programul nu constituie un proiect investițional sau program de asistență externă, Totuși, urmează a fi examinat în cadrul ședinței CIPS din 05.05.2023.</p>	<p>De asemenea, în conformitate cu prevederile pct.7 lit. c) și i) din Regulamentul Comitetului interministerial pentru planificarea strategică (CIPS), aprobat prin Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 838/2008, care statuează printr-o funcțiune de bază ale CIPS, inclusiv „c) aprobă lista de proiecte investiționale de importanță națională și coordonează monitorizarea implementării acestora și i) aprobă prioritățile și proiectele/programele de asistență externă și asigură corelarea</p>

	<p>acestora cu prioritățile strategice de dezvoltare a țării”, se consideră imperativ emiterea deciziei CIPS la subiectul respectiv.</p>	
<p>Ministerul Justiției Demers nr. 08/3495 din 27.04.2023</p>	<p>Referitor la proiectul de decret al Președintelui, denumirea actului normativ din clauza de adoptare se va ajusta potrivit exigențelor art. 42 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în următoarea formulă: „Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova” și se va completa cu sursa de publicare a legii, după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art.137)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>- la <i>aspectul financiar</i>, se va argumenta necesitatea plății unei taxe de participare, potrivit art. 3 alin. (2) lit. (b), în circumstanțele în care, în caz de management direct de către Comisia Europeană (CE), potrivit art. 6 alin. (1) al Regulamentului (UE) 2021/1153 și art. 62 alin. (1) lit. (a) al Regulamentului financiar (UE) 2018/1046, agenții economici din Republica Moldova urmează să beneficieze de finanțare nerambursabilă ca urmare a intrării în vigoare a Acordului, care, se prezumă, va depăși cu mult valoarea taxei de participare. Mai mult ca atât, este posibilă ca finanțarea nerambursabilă să fie oferită direct Guvernului Republicii Moldova, în caz de management indirect, potrivit art. 6 alin (1) al Regulamentului (UE) 2021/1153 și art. 62 alin. (1) lit. (c) pct. (i) al Regulamentului Financiar (UE) 2018/1046;</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile la care se face referință sunt aplicabile doar pentru state membre UE care sunt contribuabili la bugetul general al UE. Asocierea statelor non UE la programele europene, inclusiv MIE este posibilă numai prin achitarea unei contribuții financiare de participare. Regulamentul MIE 2021/1153 nu prevede finanțări directe Guvernului Republicii Moldova. Acordurile de grant se încheie între autoritatea de management al programului și promotorul proiectului (ex: Întreprinderi de Stat) din RM.</p>
	<p>- se va justifica necesitatea și se vor supune unei analize cost-beneficiu reglementările din Anexa II a Acordului (e.g. art. 2 alin. (1), (3), (6) și (9)), potrivit căror CE și Oficiul European de Luptă Anti-Fraudă dobândesc prerogative extinse pe teritoriul Republicii Moldovei. Spre exemplu, acestea sunt autorizate, printre altele: să efectueze investigații la fața locului, inclusiv inspecții la sediul oricărei persoane juridice stabilite pe teritoriul Republicii Moldovei, care este beneficiar al Mecanismului pentru interconectarea Europei (MIE); să acceseze și să facă copii pentru toate informațiile și documentele persoanelor juridice de pe teritoriul Republicii Moldova, beneficiari MIE; și să impună măsuri administrative, inclusiv sancțiuni, persoanelor juridice de pe teritoriul Republicii Moldova, beneficiari MIE;</p>	<p>Se acceptă parțial. În cadrul discuțiilor cu UE vor fi solicitate informații suplimentare privind disponibilitatea ofertei respectivei analize. Totodată, se menționează că OLAF este unica instituție europeană abilitată să verifice implementarea transparentă a fondurilor europene, precum MIE, acest fapt justificând necesitatea Anexei II din Acord.</p>
	<p>- se va elucida aspectul participării la lucrările Comitetului de coordonare al MIE și autoritatea națională care urmează să-și asume respectivul exercițiu,</p>	<p>Se acceptă.</p>

<p>aspectele administrative ale Programului, în sensul angajamentelor ce rezultă din prevederile art. 2 al Acordului.</p>	<p>Argumentarea a fost completată cu informații relevante, la rubrica <i>Aspectul instituțional și organizatoric</i>.</p>
<p>la art. 2 alin. (1), se va modifica textul astfel încât să se confere temei juridic Republicii Moldova pentru activitatea sa ulterioară în cadrul MEI. Se propune modificarea redacției engleze după cum urmează: “The Republic of Moldova accepts the obligations prescribed in, and shall be entitled to the rights and guarantees afforded under the Connecting Europe Facility Programme, within the meaning of article 5(1) (b) Regulation (EU) 2021/1153 [...]”. De asemenea, se propune modificarea redacției române după cum urmează: „Republica Moldova acceptă obligațiile conținute în prezentul Acord, devenind titulară drepturilor și garanțiilor conferite de Mecanismului pentru interconectarea Europei, în sensul art. 5 alin. (1) lit. (b) al Regulamentului (UE) 2021/1153 [...]”.</p>	<p>Nu se acceptă. Redacția art.2 alin (1) este un text standard care nu poate fi modificat. Această redacție este valabilă pentru toate acordurile de asociere a statelor terțe la programele europene.</p>
<p>la art. 2 alin. (2), se va modifica textul astfel încât să se confere temei juridic persoanelor juridice pentru eligibilitatea acestora la finanțare în cadrul MIC. Se propune modificarea redacției engleze după cum urmează: “... legal entities established under the law of the Republic of Moldova are eligible for financing, within the meaning of article 11(2)(a)(ii) of the Regulation (EU) 2021/1153”. De asemenea, se propune modificarea redacției române după cum urmează: „[...] persoanele juridice constituite conform legislației Republicii Moldova sunt eligibile la finanțarea oferită de Mecanismul pentru interconectarea Europei, în sensul art. 11 alin. (2) lit. (a) pct. (ii) al Regulamentului (UE) 2021/1153 [...]”.</p>	<p>Nu se acceptă. Redacția art.2 alin (2) este un text standard care nu poate fi modificat. Această redacție este valabilă pentru toate acordurile de asociere a statelor terțe la programele europene.</p>
<p>la art. 3 alin. (5) este prevăzut doar un criteriu pentru stabilirea contribuției operaționale, întrucât se specifică doar o formulă generală, potrivit căreia ulterior se va calcula contribuția operațională a Republicii Moldovei. Astfel, se va specifica formula matematică concretă, potrivit căreia se calculează contribuția operațională;</p>	<p>Nu se acceptă. Formula matematică concretă este descrisă în pct.3 din Anexa II.</p>
<p>se va introduce un articol prin care se va specifica modul de funcționare a mecanismului de efectuarea finanțării nerambursabile în situația participării Republicii Moldovei la MIE. Se va nota că art. 6 alin. (1) al Regulamentului (UE) 2021/1153 prevede managementul direct, precum și indirect de către CE. Astfel, este posibilă efectuarea finanțării nerambursabile de către CE, sau instituțiile implementatoare și delegate ale UE, direct către persoana juridică înregistrată în</p>	<p>Nu se acceptă. Conform prevederilor de la Art.2 alin. (1) din prezentul acord, participarea RM la program are loc în conformitate cu termenii și condițiile stabilite în prezentul acord, în Regulamentul (UE) 2021/1153, precum și în</p>

<p>Republica Moldova, în condiții echivalente unor persoane juridice înregistrate în UE. Totodată, este posibil efectuarea finanțării nerambursabile către Guvernul Republicii Moldovei, potrivit art. 6 alin (1) al Regulamentului (UE) 2021/1153 și art. 62 alin. (1) lit. (c) pct. (i) al Regulamentului financiar (UE) 2018/1046. Articolul propus a fi introdus urmează să specifice modul de gestionare a asistenței financiare nerambursabile de către CE, prin management direct sau indirect. De asemenea, se va specifica modul de aplicare la asistență financiară, fie potrivit unei proceduri noi, fie potrivit art. 13 al Regulamentului (UE) 2021/1153, care face trimitere la titlul VIII al Regulamentului financiar (UE) 2018/1046;</p>	<p>orice alte norme referitoare la implementarea programului Mecanismul pentru interconectarea Europei. Mecanismul de efectuarea a finanțării și modul de aplicare la asistența financiară a UE, sunt descrise în regulamentul respective. Fapt pentru care nu este necesară includerea unui articol separat.</p>
<p>la art. 5 alin. (2), se va ține cont de faptul că actele normative naționale nu pot avea efect retroactiv, potrivit art. 73 alin. (3) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative. În cazul tratatelor internaționale – art. 1 alin. (2) al Legii 595/1999 cu privire la tratatele internaționale ale Republicii Moldovei stabilește că inițierea negocierilor și semnarea tratatelor de către Republica Moldova are loc în conformitate cu Convenția de la Viena cu privire la dreptul tratatelor (Viena, 1969), iar art. 28 al Convenției permite retroactivitatea tratatelor dacă aceasta este intenția expresă a Părților. Cu toate acestea, considerăm imperios a se exclude aspectul retroactivității Acordului, în condițiile în care acesta comportă angajamente financiare pentru Republica Moldova care sunt direct condiționate de exercițiul bugetar anual.</p>	<p>Se acceptă. În conformitate cu Legea nr.595/1995 și Convenția de la Viena art. 28 se permite retroactivitatea tratatelor dacă aceasta este intenția expresă a părților. Includerea retroactivității în prezentul acord permite aplicarea entităților juridice eligibile să participe la toate apelurile de proiecte organizate în anul 2023, indiferent de data semnării acordului. Conform, pct. II, alin 2 la Anexa I, prin derogare, cererea de plată a contribuției pentru anul 2023 va fi prezentată în anul 2024. Respectiv, aspectul retroactivității nu va afecta exercițiul bugetar pentru anul curent.</p>
<p>în tot cuprinsul textului, termenul „entitate juridică” se va substitui cu „persoană juridică” (e.g. art. 2 alin. (2)).</p>	<p>Nu se acceptă. Termenul este o sintagmă standard adoptată în toate acordurile RM-UE de asociere la care face parte.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Demers nr. 12-1091 din 20.04.2023</p>	<p>Se acceptă. Textul decretului se va ajusta cu propunerea înaintată. Se acceptă.</p>

<p>Ministerul Energiei nr. 07/3-238 din 20 aprilie 2023</p>	<p>Comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene Demers nr. r. DI/1/391 – 4746 din 25 aprilie 2023</p>	<p>În urma examinării textului Acordului, se recomandă consultarea părții UE în vederea stabilirii în comun a modalității de aplicare a tratatului. În formula curentă, prevederile art. 5 prevăd aplicarea simultană a Acordului în mod retroactiv din 1 ianuarie 2023 și aplicarea provizorie a acestuia din data notificării reciproce – aplicări cu termene ambigue și care se suprapun una celeilalte. Respectiv, acestea urmează a fi stipulate în mod expres în vederea excluderii oricărei confuzii, și descrise/diferențiate în Argumentarea necesității, în paragraful Aspectului temporal.</p>	<p>Se acceptă. Includerea retroactivității în prezentul acord permite aplicarea entităților juridice eligibile să participe la toate apelurile de proiecte organizate în anul 2023, indiferent de data semnării acordului. Data de 01.01.2023 se referă la data din care Republica Moldova poate participa la programul MIE. Cu privire la aplicarea provizorie, aceasta nu se consideră oportună întrucât MIDR va elabora și prezenta în termeni proximi setul de materiale pentru ratificarea prezentului Acord.</p>
<p>Comisia politică externă și integrare europeană a Parlamentului CPE-04 nr.148 din 26.04.2023</p>	<p>În privința documentului Argumentării necesității inițierii negocierilor și aprobării semnării Acordului, urmează a fi completat aspectul instituțional și organizatoric, dat fiind faptul că Anexa II a Acordului stipulează modul de desfășurare a procesului de monitorizare, evaluare și raportare a părții financiare. Respectiv, se impune includerea informației succinte asupra acestor activități și posibila colaborare dintre instituțiile naționale și cele europene pe acest domeniu. În corespundere cu prevederile al. 2 al art. 7 al Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale se comunică necesitatea consultării Comisiei politice externe și integrare europeană a Parlamentului privind inițierea negocierilor respectivului proiect de tratat. Se pronunță în favoarea inițierii negocierilor și semnării.</p>	<p>Se acceptă. Argumentarea a fost completată cu informații relevante, la rubrica Aspectul instituțional și organizatoric.</p>
		<p>Se acceptă.</p>

Digitally signed by Turcanu Angela
Date: 2023.05.03 13:11:49 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Secretar general al ministerului

Angela ȚURCANU